

Anu Tuovinen

12.4.2018

Dnro 001/81/2018

Eduskunta
Työelämä- ja tasa-arvovaliokunta
TyV@eduskunta.fi

Asiantuntijakuuleminen perjantaina 13.4.2017 klo 11.00

HE 15/2017 vp, HE 57/2017 vp ja HE 15/2018 vp

Akava lausuu otsikkoasioista seuraavaa:

Esityksen mukaan Suomeen muodostetaan 18 maakuntaa, joilla on alueellaan itsehallinto ja jotka vastaavat nykyisiä maakuntia. Maakuntien ylin päättävä toimielin olisi vaaleilla valittava maakuntavaltuusto. Maakunnat hoitaisivat niille laissa säädettäviä tehtäviä, kuten esimerkiksi sosiaali- ja terveydenhuolto, kasvupalvelut ja pelastustoimi.

Akava katsoo, että valmisteilla olevat uudistukset on vietävä loppuun määrätietoisesti ja maakunnan vastuulle siirtyvien palveluiden saatavuus ja laatu on varmistettava.

Akava pitää hyvänä sitä, että uudistuksessa varmistetaan maakuntien valtakunnallinen ohjaus ja valvonta siten, että huolimatta maakunnallisesta itsehallinnosta valtiolla on tehokkaat keinot käytettävissään palveluiden turvaamiseksi. Akava korostaa, että maakuntien kesken ei saa syntyä eriarvoisuutta palveluiden saatavuudessa.

Maakunta vastaa palveluiden järjestämisestä, hyväksyy palveluntuottajat ja laatii palvelustrategian, jossa asetetaan ehdot palveluntuottajalle mm. sosiaali- ja terveysten palveluiden osalta. Sen on vastattava myös laadusta, tämä ei saa jäädä tuottajien määriteltäväksi. Maakunnan palvelustrategiassa on kirjattava laatukriteerit, jotka eivät saa kuitenkaan olla vaativuudessaan sellaisia, että ne rajaavat pois pienet palveluntuottajat ja ammatinharjoittajat. Heidän mahdollisuus toimia jatkossakin itsenäisinä palveluntuottajina on turvattava. Tämä osaltaan tukee työllisyyttä ja yrittäjyyttä.

Maakuntien toiminta rahoitetaan pääosin valtion rahoituksella ja osaksi palvelujen käyttäjiltä perittävillä asiakasmaksuilla. Rahoitus määräytyisi laskennallisesti osin maakunnan asukasluvun ja osin palvelujen tarpeen ja olosuhdetekijöiden perusteella. Valtion rahoitus olisi maakunnille yleiskatteellista.

Rahoitusvastuun siirtyessä kunnilta valtiolle, on valtion tuloja lisättävä. Akava katsoo, että ansiotuloverotusta ei tule kiristää eikä kokonaisveroasteen kasvaa tämän johdosta. Kuntien tehtävien siirtyessä suurelta osin maakunnille, tulee kuntien alentaa verotusta vastaavasti.

Akava kantaa huolta henkilöstön asemasta. Sosiaali- ja terveydenhuolto on varsin naisvaltainen ala ja uudistuksen vaikutukset kohdistuvat siten pääosin naisiin. Uudistuksella on merkittäviä vaikutuksia sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstön työmarkkina-asemaan, eläketurvaan ja myös työhyvinvointiin muutoksen tuomasta epävarmuudesta johtuen. Kunnista maakuntien palvelukseen siirtyy satojatuhansia henkilöitä. Henkilöstön osallistaminen uudistukseen on turvattava kaikkien ammattiryhmien edustajien osalta. Kustannusten hillitseminen ei saa johtaa henkilöstöresurssien leikkaamiseen eikä palvelussuhteen ehtojen heikentämiseen.

Akava ry:n puolesta

Anu Tuovinen
asiantuntija